

Regionrevisionen

Regionfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer, den verksamhet som bedrivits i regionens företag.

Vi har även, tillsammans med regionrevisorerna i Kalmar och regionrevisorerna i Östergötland, granskat verksamheten i den gemensamma Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och regionens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Våra granskningar som rör nämnden för folkhälsa och sjukvård har visat brister som vi vill uppmärksamma inom två områden. I granskningen avseende 1177-sjukvårdsrådgivning på telefon bedömer revisionen att nämnden för folkhälsa och sjukvård inte säkerställt en ändamålsenlig verksamhet genom styrning, ledning och kontroll. I granskningen avseende arbetsmiljön på akutmottagningarna bedömer revisorerna att nämnden för folkhälsa och sjukvård inte säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll avseende det

systematiska arbetsmiljöarbetet i enlighet med gällande arbetsmiljöpolicy och reglemente.

Våra granskningsrapporter med tillhörande missiv, som löpande under året överlämnats till regionfullmäktige, sammanfattas i bilaga och finns även publicerade på vår hemsida.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Region Jönköpings län i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, även om räkenskaperna avviker från lagar och rekommendationer vad gäller redovisning av pensionsåtagandet samt att tillräcklig information om regionens leasingkontrakt inte har kunnat inhämtas för att bedöma om nödvändiga ändringar i årsredovisningen har gjorts. Regionen redovisar leasingkontrakt som operationell leasing, de bör redovisas som finansiell leasing.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Vi bedömer att måluppfyllelsen beträffande verksamhetsmålen till största del är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om, 87 % av mätetalen är uppfyllda eller delvis uppfyllda.

Vi tillstyrker

- att regionstyrelsen och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att patientnämnden och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att parlamentariska nämnden och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att nämnden för folkhälsa och sjukvård och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet samt dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att nämnden för trafik, infrastruktur och miljö samt dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet

Vi tillstyrker

- att fullmäktige godkänner regionens årsredovisning för år 2023.

Vi återoppar bifogade redogörelse samt avlämnade granskningsrapporter.

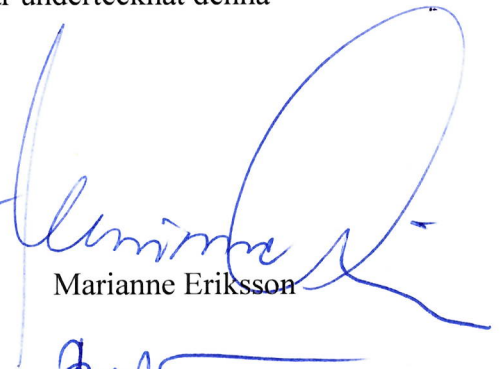
Av fullmäktige valda revisorer i Region Jönköpings län – Per Hansson, Mari Karlsson, Marianne Eriksson, Magnus Hellström, Mats Hoppe, Barbro Liljedahl, Maria Lundblom Bäckström, Thomas Werthén – har undertecknat denna revisionsberättelse.

Region Jönköpings län 2024-04-17

Per Hansson

Mari Karlsson

Marianne Eriksson

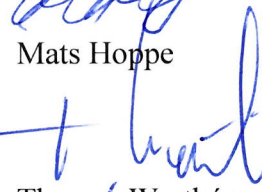
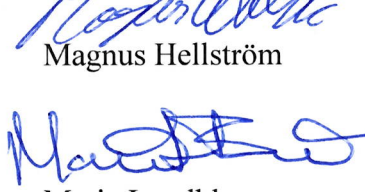

Magnus Hellström

Mats Hoppe

Barbro Liljedahl

Maria Lundblom
Bäckström

Thomas Werthén

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Regionrevisorernas redogörelse och sammanfattning av granskningsprojekt.
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i Bostadsbyggen i Jönköping AB, ALMI Företagspartner Jönköping AB, TvNo Textilservice, Jönköping Airport AB, RJL Älghunden 4 AB, Smålands Turism AB samt RJL tågdepån Nässjö AB.
- Revisionsberättelser för ALMI Företagspartner AB, Bostadsbyggen i Jönköping AB, TvNo Textilservice AB, Stiftelsen Jönköpings läns museum, Höglandets Samordningsförbund, Finnvedens Samordningsförbund samt Samordningsförbundet Södra Vätterbygden.

Vid vår påskrift av revisionsberättelsen saknas följande revisionsberättelser.**Bolag:**

- RJL Älghunden 4 AB
- RJL tågdepån Nässjö AB
- Smålands Turism AB

Stiftelser:

- Stiftelsen Braheskolan
- Stiftelsen Smålands konstarkiv
- Arkiv Jönköpings län

Regionrevisionen

Regionfullmäktige

Bilaga till revisionsberättelse 2023

Redogörelse och sammanfattning av granskningsprojekt

Nedan lämnar vi en sammanfattande redovisning av de granskningsprojekt som genomförts under året samt resultaten av dessa.

Enligt *God revisionsred i kommunal verksamhet* är granskningen årlig och avser den verksamhet som sker under ett räkenskapsår. Den årliga granskningen består av tre delar:

- Grundläggande granskning
- Fördjupad granskning
- Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Grundläggande granskning

Enligt *God revisionsred i kommunal verksamhet 2022*:

”Grundläggande granskning genomförs för samtliga styrelser, nämnder och aktiebolag varje år. Den grundläggande granskningen omfattar:

- *Granskning av måluppfyllelse.*
- *Granskning av styrning och intern kontroll.*

Granskningen ska ge en grund för revisionens och lekmanrevisionens bedömningar i revisionsberättelse/granskningsrapport.

Den grundläggande granskningen kan vara olika omfattande för olika nämnder, styrelser och aktiebolag beroende på resultatet i riskanalysen”

Granskningens inriktning

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen, god revisionsledning i Kommunal verksamhet samt fastställt revisionsreglemente. Granskningen har haft sin utgångspunkt i utförd riskanalys där riskområden har identifierats och värderats. Arbetet med riskanalys har dokumenterats i en revisionsplan.

Under året har också uppföljande granskning gjorts av tidigare avlämnade revisionsrapporter avseende insatser och samverkan inom området ohälsa, barn och ungdomar samt klagomålshantering.

Våra granskningsrapporter finns tillgängliga för allmänheten på Region Jönköpings läns hemsida.

Intern kontroll

Inom Region Jönköpings län utförs den grundläggande granskningen genom att regionstyrelsen, nämnderna arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA), folkhälsa och sjukvård (FS), trafik, infrastruktur och miljö (TIM), patientnämnden samt parlamentariska nämnden fördelas på revisorerna i revisionsgruppen som ansvarar för den grundläggande granskningen på respektive nämnd.

Granskning av årsredovisning 2023

Redovisningsrevisionen ska ge revisorerna underlag för att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Den omfattar granskning av årsredovisning, delårsbokslut, intern kontroll samt granskning av olika system och redovisningsrutiner.

I granskningen av årsredovisningen ingår att bedöma om redovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer avseende god redovisningssed. Vidare ska revisorerna, enligt kommunallagen, bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de målfullmäktige beslutat om. Bedömningen avser såväl de finansiella målen som målen för verksamheten. Syftet med granskningen är även att den ska vara ett underlag för revisorernas ställningstagande i revisionsberättelsen för år 2023.

Revisorernas övergripande bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagstiftning samt rekommendationerna avseende god redovisningssed, med följande undantag.

Revisorerna bedömer att räkenskaperna avviker från lagar och rekommendationer vad gäller redovisning av pensionsåtagandet. Årsredovisningen överensstämmer i dessa avseenden med regionens styrmodell. En alternativ redovisning av pensioner enligt blandmodell finns i årsredovisningen med tillhörande analyser. Avvikelsen i balansräkningen avseende pensionsåtagandet uppgår till 4 371 mkr. Årets resultat skulle, vid redovisning enligt Lag om kommunal redovisning (KRL), varit knappt 88 miljoner kr högre.

Regionen åberopar synnerliga skäl för hantering av underskottet och reglering sker mot det egna kapitalet.

Revisorerna delar regionens bedömning att balanskravet för år 2023 är uppfyllt.

Det övergripande finansiella målet för god hushållning är att investeringar över tid ska finansieras med egna medel. Utgångspunkten är att Region Jönköpings läns verksamheter inte kostar mer än vad som kan finansieras genom skatteintäkter och statsbidrag.

Det övergripande finansiella målet innebär att:

- Skatteintäkter och statsbidrag/kommunal utjämning ska räcka till verksamhetens nettokostnader och investeringsutgifter.
- Finansiella intäkter från pensionsmedels- och rörelsekapitalförvaltningen ska täcka finansiella kostnader avseende pensionskulden.
- Det övergripande finansiella målet om egenfinansiering utvärderas över tidsperioden 2015–2025.

Vår sammanfattande bedömning är att det övergripande finansiella målet uppfylls mot bakgrund av att regionen har ett överskott i egenfinansieringen av investeringar om 1 717 mnkr för planperioden 2015–2022.

Revisorerna bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Årsredovisningen ger en tydlig bild av måluppfyllelsen för år 2023 gällande de systemmätetal som anses ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning. De verksamhetsmässiga målen för 2023 är delvis uppfyllda.

Revisorerna delar regionstyrelsens bedömning om att god hushållning uppnås år 2023.

Revisorerna konstaterar att 46 % av systemmätetalen är fullt uppfyllda, en ökning från föregående år. 87 % av systemmätetalen är uppfyllda eller delvis uppfyllda, föregående år var siffran 69 %. De mål som inte är uppfyllda uppgår till 13 %, vilket är en förbättring jämfört med föregående år.

Av de sex mätetal som inte uppnås, helt eller delvis, ingår tillgänglighet inom specialisttandvård, indikationer i öppna jämförelser samt standardiserade vårdförlopp- andel inom max ledtid. Kostnaden för hyrpersonal uppnås inte heller då kostnaderna uppgår till 5% av personalkostnaderna, målvärdet är 2%.

Revisorerna rekommenderar region Jönköpings län:

- att redovisa pensionsåtaganden i balans- och resultaträkningen enligt blandmodellen i enlighet med lag om kommunal redovisning (KRL)
- att redovisa finansiell leasing i enlighet med god redovisningssed

Revisorerna avser att följa upp resultatet av granskningen i samband med träffar med nämnderna under granskningsåret 2024.

Granskning av delårsrapport 2023

Regionens revisorer har, med hjälp av sakkunnigt biträde, granskat regionens delårsrapport för perioden 1 januari 2023 till 31 augusti 2023.

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och inriktad på att ge ett underlag för bedömningen av om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som regionfullmäktige beslutat om. Syftet är även att bedöma om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Utifrån granskningens resultat gör revisorerna nedanstående bedömningar:

Delårsrapporten är inte upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

I likhet med tidigare granskningar av delårsrapport och årsredovisning konstaterar revisorerna att lagkravet avseende blandmodellen för redovisning av pensionsavsättningarna inte uppfylls i delårsrapporten.

Regionen hanterar finansiella leasingkostnader som operationell leasing, vilket enligt revisorernas bedömning sannolikt är ett avsteg från god redovisningssed. Det lämnas inte heller i delårsrapporten någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför.

Finansiellt mål

Det övergripande finansiella målet för god hushållning är att Region Jönköpings län över tid, 2015-2025, ska finansiera investeringar med egna medel. Totalt för åren 2015-2022 beräknas investeringarna fullt ut ha finansierats med egna medel.

Revisionens sammanfattande bedömning är att det övergripande finansiella målet nås mot bakgrund av att regionen har ett överskott i egenfinansiering av investeringar för perioden 2015-2022.

Revisorerna bedömer att det prognosticerade resultatet är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt.

Verksamhetsmål

Av de 28 verksamhetsmål som redovisas i delårsrapporten har 22 mätetal en helt eller delvis tillfredsställande måluppfyllelse i augusti, medan 6 mätetal har en ej tillfredsställande måluppfyllelse. Detta är en förbättring jämfört med föregående då 16 av 30 redovisade verksamhetsmål hade en helt, eller delvis tillfredsställande måluppfyllelse.

Sammantaget bedöms verksamhetsmålen vara delvis uppfyllda i delårsbokslutet.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län:

- att redovisa pensionsåtaganden i balans- och resultaträkningen enligt blandmodellen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning
- att redovisa finansiell leasing i enlighet med god redovisningssed

Granskning av Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen

I vårt uppdrag ingår att tillsammans med revisorerna i Region Östergötland och Region Kalmar län granska den gemensamma Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen och underställa regionfullmäktige ett underlag för att pröva frågan om ansvarsfrihet.

Vi har tillsammans med ovan nämnda revisorer granskat nämndens handlingar, protokoll, delårsrapport och årsredovisning. Vi har även haft en träff med Samverkansnämnden samt en träff med samverkansnämndens presidium.

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar. Revisorerna ska i sin granskning pröva om verksamheten skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom styrelse och övriga nämnder är tillräcklig. Den årliga granskningen består enligt ”God revisionssed i kommunal verksamhet 2022” av grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårsrapport och årsredovisning.

Enligt god revisionssed sker den grundläggande granskningen för att bedöma måluppfyllelse samt granskning av styrning och intern kontroll.

Revisionsobjekten i den grundläggande granskningen är regionstyrelsen och samtliga nämnder.

Syftet med granskningen är att bedöma om samverkansnämnden bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet med tillräcklig intern kontroll. Följande revisionsfrågor har valts för granskningen:

- Är samverkansnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten tillräcklig?
- Vidtar samverkansnämnden tillräckliga åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi?

Granskning har skett av samverkansnämndens handlingar och protokoll.

I årets granskning av samverkansnämnden har förtroendevalda revisorer från de tre ingående regionerna sammanträffat med nämndens presidium under hösten 2023 samt med hela nämnden under våren 2024.

Besvarandet av revisionsfrågorna har skett utifrån det som framkommit i granskningsarbetet och vid dialog med nämnden.

I revisorerernas dialog med samverkansnämnden har bland annat följande framkommit:

- Gemensam hantering av framskjuten vård
Samarbete inom området startades under pandemin. Regionerna har regelbundna avstämningar och diskussion om kapacitetsutnyttjande för att utveckla och stärka varandra. Köer fanns före pandemin och kvarstår även om vårdköer är kortade. Nämnden är positiva till samarbetet och nära dialog förs mellan regionerna.
- Samordning av sjukvård
Regionerna har under året fortsatt utveckla gemensamma sjukvårdsprocesser, kompetensförsörjning och digitalisering.
- Fokusområde effektiva processer
Samarbetet för att effektivisera processer har gjort att gemensamma upphandlingar har gjorts, samordning av remissvar samt civilt försvar.
- Sex fokusområden
Samverkansnämnden har fortsatt arbeta med de sex fokusområden som identifierats under föregående år. Dessa områden är beslutade på lång sikt men uppdateras och förändras vid behov.
- Intern kontroll
Processen för den interna kontrollen har fortsatt stärkas under 2023. Revisorerna ser positivt på att internkontrollplanen har redovisats tidigare än föregående år.

Revisorerna bedömer att samverkansnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i allt väsentligt varit tillräcklig.

Revisorerna bedömer att samverkansnämnden under 2022 i allt väsentligt vidtagit tillräckliga åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi.

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser – översiktlig granskning

Enligt Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (transparenslagen) ska landstingets revisorer för varje räkenskapsår översiktligt granska om redovisningen har fullgjorts i enlighet med bestämmelserna i denna lag samt upprätta en rapport över granskningen.

Lagens intention är att säkerställa tillgången till ekonomisk information för att motverka konkurrensbegränsningar.

Regionstyrelsen ansvarar för att denna redovisningsskyldighet fullgörs.

Revisorerna ansvarar för att översiktligt granska om redovisningen har fullgjorts i enlighet med bestämmelserna i lagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Föreskrifter om hur redovisningen ska fullgöras har inte meddelats.

Landstinget har prövat vilka områden som skulle kunna kräva en redovisning i enlighet med transparenslagen. Områdena är tandvård, kollektivtrafik och vårdval. Resultatet av prövningen innebär att planeringsdelegationen 2013-05-28 beslutat att enligt lag om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. inte upprätta en särskild redovisning.

Motiveringen till beslutet är att kollektivtrafiken är upphandlad i enlighet med LOU och vårdvalet infört enligt LOV, varför ingen uppgiftsplikt föreligger enligt transparenslagen. Vuxentandvårdens omsättning kvalificerar inte landstinget för upprättande av en redovisning enligt transparenslagen.

Revisorerna konstaterar att regionens förutsättningar vad gäller krav på denna redovisning inte ändrats sedan dåvarande landstinget prövade frågan.

Utifrån vår övergripande granskning, med reservation för de osäkerheter som råder om tillämpningen av lagen, bedömer vi att regionen har fullgjort sin skyldighet i enlighet med lagen.

Granskning av arbetet mot välfärdsbedrägerier

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisionens bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnder/styrelser hos respektive berörd kommun och nämnden för folkhälsa och sjukvård i Region Jönköpings län har en ändamålsenlig samverkan mellan hemsjukvården och regionens verksamheter.

Granskningen har dock visat att förbättringspotential finns i samverkan mellan samarbetsparterna, samt uppföljning av denna.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1. säkerställa att årlig läkemedelsgenomgång för samtliga inskrivna patienter i hemsjukvården genomförs*
- 2. tillse att samarbetsformer för samverkan i hemsjukvård finns mellan samtliga vårdcentraler och respektive kommun*

3. säkerställa att regionen via vårdcentral har förutsättningar att ge tillräckligt stöd till sjuksköterskor i samverkande kommuner
4. analysera behov av kompetensförsörjning i regionens primärvård i syfte att möjliggöra goda förutsättningar för samverkan i hemsjukvården samt möjliggöra omställning till god och nära vård
5. säkerställa att aggregerad sammanställning om avvikelser i samverkan i hemsjukvården kommer samtliga ansvariga kommunala nämnder och/eller utskott till del
6. säkerställa att det finns en sammanställning om genomfört förbättringsarbete utifrån avvikelser i samverkan i hemsjukvården
7. säkerställa tydliga gränssnitt för samverkan av hemsjukvården mellan Jönköpings kommun och Region Jönköpings län tillse att samverkande parter har kännedom om och tillgång till stöd för att genomföra systematisk uppföljning av samverkan i hemsjukvården

Granskning av Informationssäkerhet

Informationssäkerhet innebär att all skyddsvärd information ska vara tillgänglig, konfidentiell och spårbar. Brister i informationshanteringen och säkerhetsarbetet kan få allvarliga konsekvenser, till exempel att integritetskänslig information sprids eller att verksamhetskritiska processer stoppas. Detta kan leda till både ekonomisk skada och förtroendeskada för regionen. Det är således väsentligt att regionen har en tillräcklig intern styrning och kontroll av sitt informationssäkerhetsarbete.

Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård har säkerställt ett systematiskt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete.

Revisionens bedömningar och rekommendationer

Revisionens sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen och nämnd för folkhälsa och sjukvård i allt väsentligt säkerställt ett systematiskt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete. Granskningen har visat att regionen har ett väl utvecklat arbete i detta område. Det finns förbättringsområden som revisionen belyser i rekommendationer nedan och i bifogad rapport.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

1. säkerställa att ledningssystemet för informationssäkerhet implementeras och att det finns resurser tillgängliga för detta
2. tydliggöra nämndernas ansvar för informationssäkerhetsarbetet
3. tydliggöra ansvaret för IT-säkerhetsarbetet

4. säkerställa att organisatorisk säkerhet omfattas av informationsklassning och riskanalys
5. genomföra riskanalys och informationsklassning av samtliga regionens system
6. säkerställa att rutiner för reserv- och återgångsrutiner vid störning eller avbrott upprättas

Granskning av 1177 sjukvårdsrådgivning på telefon

Regionfullmäktige antog den 1 december 2020 en regionövergripande plan för hälsa- och sjukvård. Tillsammans möter vi framtidens behov av hälso- och sjukvård 2020–2030. Planen består av sex övergripande strategier varav en, Enklare vardag för patienter och medarbetare med stöd av anpassat tjänsteutbud och ökad digitalisering, relaterar till aktiviteter som omfattar 1177.

I fullmäktiges budget och verksamhetsplan för 2023 framgår att tillgängligheten till hälso- och sjukvård ska stärkas ytterligare. Region Jönköpings län har även som målsättning att bli ledande i Sverige på e-hälsa och digitala vårdtjänster.

Granskningen syftar till att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård säkerställt, genom styrning, ledning och kontroll, att det finns förutsättningar för en ändamålsenlig verksamhet avseende 1177.

I samband med granskningen har regionen sagt upp sitt avtal avseende sjukvårdsrådgivning på telefon. Med anledning av detta genomförde regionrevisionen ytterligare åtgärder, i form av sammanträden med nämnden för folkhälsa och sjukvård samt inhämtande av dokument. Bifogat finns granskningsrapporten från KPMG, samt revisions-PM upprättat av revisionskontoret.

Revisionens bedömningar och rekommendationer

Revisionens sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden, genom styrning, ledning och kontroll, inte säkerställt en ändamålsenlig och fungerande verksamhet avseende 1177 sjukvårdsrådgivning på telefon.

Revisionen konstaterar i granskningen att de avtalade formerna för samverkan ha begränsat arbetet med den regionala tillgängligheten. Vidare konstateras att tillgänglighetsmålen är svåra för den enskilda medarbetaren att arbeta utifrån, samt att nämnden för folkhälsa och sjukvård inte i tillräcklig utsträckning har kontrollerat efterlevnad till beslut, styrdokument och riktlinjer.

Revisionen bedömer att analys och åtgärder i enlighet med uppföljning kan utvecklas. Vidare har inte nämnden för folkhälsa och sjukvård beaktat eller hanterat de risker och mål som regionfullmäktige lyft avseende tillgänglighet.

Revisionen bedömer vidare att nämnden för folkhälsa och sjukvård inte erhållit tillräckligt faktaunderlag vad gäller verksamheten inom 1177 och dess måluppfyllelse.

Regionrevisionen ser positivt på att målen avseende 1177 följs löpande av nämnden, denna åtgärd tillser också att nämnden framåt får tillräcklig information i ämnet.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1. genomföra en analys av förutsättningar, behov och kravställning för det nya avtalet med andra sjukvårdsrådgivningar*
- 2. säkerställa uppföljning av det nya samverkansavtalet samt tillse en utvärdering av det*
- 3. säkerställa en rimlig målsättning avseende tillgänglighet för verksamheten*
- 4. stärka kontrollen av efterlevnad till beslut, styrdokument och riktlinjer inom 1177 på telefon*
- 5. i enlighet med reglementet för nämnden för folkhälsa och sjukvård tillse att lämpliga åtgärder vidtas för att anpassa och effektivisera verksamheten*
- 6. se över riktlinjer och rutiner för regionala hänvisningar i syfte att underlägga hänvisningar från nationella rådgivningssjuksköterskor för kvarvarande tid av nationell samverkan*
- 7. genomföra en analys av de risker och utmaningar med bäring på 1177 på telefon som lyfts av regionfullmäktige och vad som i övrigt framkommit under granskningen samt besluta om hantering av dessa.*

Granskning av kollektivtrafiken

Region Jönköpings län är länets regionala kollektivtrafikmyndighet. I myndighetens uppdrag ingår att besluta om regionalt trafikförsörjningsprogram och att utveckla den regionala kollektivtrafiken.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö företräder Region Jönköpings län som regional kollektivtrafikmyndighet. Nämnden utvecklar, styr och följer upp verksamheten genom sin budget och verksamhetsplan med tillhörande uppföljning och rapportering. Pandemin har i hög grad påverkat kollektivtrafiken vilket medfört ett betydande budgetunderskott inom Länstrafiken. Enligt budget 2023 kommer budgetunderskottet bestå under flera år framåt.

Syftet med granskningen är att bedöma om nämndens styrning, planering och uppföljning av verksamheten är ändamålsenlig.

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisionens sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämndens styrning, planering och uppföljning av verksamheten delvis är ändamålsenlig. Revisorerna bedömer att styrning och planering utifrån regionens vision och mål är tillräcklig men att styrning och planering i förhållande till det regionala trafikförsörjningsprogrammet kan utvecklas.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1. säkerställa att trafikförsörjningsprogrammets samtliga mål beaktas*
- 2. uppdrag i enlighet med verksamhetsplanen återrapporteras till nämnden enligt en fastlagd tidplan*
- 3. vidta åtgärder vid bristande måluppfyllelse inom området*
- 4. säkerställa att beslutade åtgärder är tillräckliga för att nå en ekonomi i balans*
- 5. genomföra risk- och konsekvensanalyser avseende trafikförsörjningsprogrammet*

Granskning av intäktprocessen

Regionens intäkter består huvudsakligen av skatter, generella och riktade statsbidrag, avgifter från hälso- och sjukvård och kollektivtrafik samt såld vård. Regionens skatteintäkter framräknas hos Skatteverket medan bidragen i olika grad baseras på uppgifter som lämnas av regionen.

Regionstyrelsen och berörda nämnder ansvarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll som säkerställer rätt intäkter och att dessa är korrekt redovisade och periodiserade i regionens räkenskaper.

Granskningen syftar till att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av den psykiatriska vården i regionen.

Syftet med granskningen är att bedöma om det finns en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende intäkter. Granskningen inriktas mot processer för de större intäktsflödena.

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisionens sammanfattande bedömning är att det delvis finns en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende intäkter.

Bedömningen grundar sig på det saknas dokumenterade rutiner för hanteringen av regionens största intäktspost, dvs. skatteintäkter samt generella statsbidrag. För övriga intäktsflöden bedömer vi att det finns tydliga dokumenterade rutiner för hur hantering, bokföring och kontroller ska ske, men i vissa delar konstaterar vi en avsaknad av dessa.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1. upprätta dokumentera rutiner för samtliga moment och kontroller i intäktsprocessen*
- 2. dokumentera skattekontroller*
- 3. säkerställa att intäkter avseende utomlänspatienter inkommer*
- 4. i kontroller avseende skatteintäkter och biljettintäkter säkerställa en dokumenterad tvåpersonshantering*
- 5. beakta intäktsredovisning, och övrig redovisning i den interna kontrollen*

Granskning av arbetsmiljön vid Region Jönköping läns akutmottagningar

Arbetsmiljöarbete handlar om att främja hälsa, förebygga ohälsa samt att vidta åtgärder vid ohälsa. Enligt arbetsmiljölagen ska arbetsgivaren vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall. Arbetsgivaren ska systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att arbetsmiljön uppfyller föreskrivna krav på en god arbetsmiljö.

I Region Jönköpings län finns tre akutmottagningar: Jönköping (Ryhov), Eksjö och Värnamo. Arbetsmiljöverket genomförde i september 2022 en inspektion vid akutmottagningen i Ryhov. Arbetsmiljöverket fattade i februari 2023 beslut om föreläggande med vite kring krav på åtgärder.

Enligt regionens reglemente har nämnden för folkhälsa och sjukvård inom sina verksamhetsområden ansvar för arbetsmiljön.

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll avseende det systematiska arbetsmiljöarbetet vid regionens tre akutmottagningar.

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattande bedömning är att nämnden för folkhälsa och sjukvård inte säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll avseende det systematiska arbetsmiljöarbetet vid regionens tre akutmottagningar.

Bland annat bedöms nämnden inte fastställt mål, ändamålsenliga rutiner eller säkerställt en ändamålsenlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet. Det finns också en otydlighet avseende ansvaret för arbetsmiljön mellan nämnden för folkhälsa och sjukvård samt regionstyrelsen.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1. arbetsmiljöarbetet inklusive mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön fastställs i enlighet med respektive nämnds reglemente*

2. *säkerställa att befintliga rutiner är tillräckliga för att styra och följa upp arbetsmiljöarbetet*
3. *tydliggöra nämndens respektive regionstyrelsens ansvar för arbetsmiljön*
4. *tydliggöra samordningsansvaret för läkare som är verksamma vid akutmottagningarna*
5. *tillse att nämnden erhåller uppföljning av arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet utifrån nämndens verksamhetsområden*
6. *värdera vilka eventuella nyckeltal avseende arbetsmiljö och personalhälsa som nämnden bör erhålla information om*

Granskning av arbetet mot välfärdsbedrägerier

Välfärdsbedrägerier, eller välfärdsbrottslighet, definieras av SKR som när en extern aktör - företag eller privatperson - otillbörligen utnyttjar kommunala medel för egen vinning.

Regioners verksamheter innefattar flera attraktiva områden för välfärdsbedrägerier och ansvariga nämnder behöver därför tillse att det finns ett ändamålsenligt internkontrollsystem som motverkar felaktiga utbetalningar.

Risker som kan föreligga i en region är oklara riktlinjer och kontrollrutiner för bedömning av den externa aktörens kvalificering samt för beviljande av ersättning och utbetalning, samt i att följa upp avtal. Det är av stor vikt att regionen har system för att både förebygga, upptäcka och hantera misstankar om bedrägerier mot välfärdssystemen.

Syftet med granskningen är att bedöma om ansvariga nämnder har säkerställt en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll avseende arbetet mot välfärdsbedrägerier

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård endast delvis har säkerställt en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll avseende arbetet mot välfärdsbedrägerier. Bedömningen baseras i all väsentlighet på att det saknas ett aktivt förhållningssätt mot att förebygga risken för välfärdsbedrägerier. Risken för välfärdsbedrägerier har inte heller beaktats i övergripande styrande dokument eller i operativa rutiner, regionfullmäktige har inte heller antagit ett program för uppföljning av privata utförare i enlighet med kommunallagen.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

1. *regionfullmäktige antar program för uppföljning av privata utförare*
2. *säkerställa att övergripande styrdokument tydliggör regionens*

förhållningssätt till risker för välfärdsbedrägerier

3. *säkerställa att analyser av risken för välfärdsbedrägerier återkommande genomförs och att dessa ligger till grund för utformande av relevanta kontrollaktiviteter*
4. *tillse att rutiner upprättats för att kontrollera avtalsefterlevnad utifrån risk för oegentligheter, samt att tillse att avtalsuppföljning sker enligt rutiner*
5. *skapa processer för hantering av misstänkta välfärdsbedrägerier*
6. *genomföra utbildningar avseende problematik kopplat till välfärdsbedrägerier*

Granskning av regionstyrelsens uppsikt över bolag

Regionstyrelsens ledande och samordnande ansvar samt dess uppsiktsplikt över övriga nämnder och styrelser framgår av kommunallagens kapitel 6. Där ingår även ansvaret för verksamhet i kommunala bolag. Ansvar och uppgifter preciseras vidare i regionstyrelsens reglemente samt policys och styrdokument.

Uppsiktsplikten är ett ansvar som vilar på hela regionstyrelsen, ledamöter ska avrapportera aktiviteter på styrelsemöten. Att styra och organisera regional verksamhet genom aktiebolag innebär ett samspel mellan de kommunalrättsliga och aktiebolagsrättsliga regelsystemen. Detta samspel är inte alltid friktionsfritt. Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen utövar styrning och uppsikt över regionens bolag på ett ändamålsenligt sätt.

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisionens sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen i allt väsentligt utövat styrning och uppsikt över hel- och delägda bolag på ett ändamålsenligt sätt. Revisionen ser positivt på den ambitionshöjning av ägarstyrningen som genomförts. Det finns dock utrymme för utveckling i enlighet med våra rekommendationer och bilagd revisionsrapport.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

1. *förstärka och förtydliga det administrativa stödet*
2. *uppdatera bolagsordningar med regionens befogenheter och regionfullmäktiges rätt till ställningstagande*
3. *tydligare bolagsanpassa tillämpning av regionens styrdokument*
4. *inkludera styrelseutvärdering i bolagsstyrningsrapporterna*
5. *eftersträva ägardialoger med andra delägare*

Granskning av styrning, uppföljning och kontroll av psykiatrin

Nämnden för folkhälsa och sjukvård ansvarar enligt reglementet för hälso- och sjukvården i regionen. Inom ramen för detta ingår ansvaret för den psykiatriska vården. Den psykiatriska vården är organiserad i det medicinska verksamhetsområdet Psykiatri, rehabilitering och diagnostik. I verksamhetsområdet finns utöver den psykiatriska vården även bland annat verksamheterna habilitering, laboratoriemedicin, röntgen och rehabilitering.

Den nuvarande organiseringen av den psykiatriska vården etablerades 2016–2017. Enligt reglementet ansvarar nämnden för organisationen inom sina verksamhetsområden. För att säkerställa att organisationsförändringar skapar önskade effekter är det av vikt att det sker en uppföljning och utvärdering av förändringen.

Granskningen syftar till att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av den psykiatriska vården i regionen.

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisionens sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden för folkhälsa och sjukvård delvis har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av den psykiatriska vården i regionen.

Revisionen bedömer att verksamhetsplanen med aktuella mål ger förutsättningarna för en ändamålsenlig styrning av verksamheten. Dock bedömer revisionen att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra verksamheten mot uppsatta mål och givna budgetramar. Dessutom har inte en utvärdering gjorts av de omorganisationer som genomförts inom området.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1. besluta om och dokumentera åtgärder vid bristande måluppfyllelse och ekonomiska avvikelser*
- 2. utvärdera om organiseringen av psykiatriska vården uppnår fastställt syfte*

Uppföljningar av granskningar från 2021

Uppföljning av granskning avseende beredning och beslutfattande kopplat till covid-19-pandemin

År 2021 genomförde regionrevisionen en granskning av beslutfattande och beredning kopplat till covid-19-pandemin.

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning av om beredning och beslutsfattande hanterats på ett ändamålsenligt sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas sammanfattande bedömning var att regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård i allt väsentligt säkerställt att processen för handläggning (beredning och beslut) hanterats på ett ändamålsenligt sätt men med inte helt tillräcklig intern kontroll i ärenden rörande covid-19-pandemin.

Styrning och kontroll av beredningsprocessen är till viss del dokumenterad i ärendehandboken, denna är dock inte helt implementerad. Trots att ansvars- och arbetsfördelningen är reglerad, gjorde revisorerna bedömningen att dessa inte tillämpas fullt ut.

Revisorerna bedömde vidare att beslut under covid-19-pandemin i huvudsak har fattats av behöriga beslutsorgan.

Frågor

1. Har berednings- och beslutsprocessen förändrats sedan 2021?
2. Sker en uppföljning av besluts- och beredningsprocessen?
3. Har ärendehandboken implementerats fullt ut i enlighet med rekommendationer i missivet från 2021?

Svar från regionledningskontoret

Berednings- och beslutsprocessen har i sin grundstruktur inte förändrats sedan 2021 då det är en välfungerande och ändamålsenlig process. För att öka kvaliteten och effektiviteten i processen har dock ett antal mindre förbättringar gjorts i processen. En samordnad förvaltningsberedning för nämnderna där samtliga berörda direktörer, nämndsekreterare och controllers närvarar är ett exempel på detta. Ett annat exempel att nämna handlar om att ytterligare säkra uppföljningen av motioner som bifallits av regionfullmäktige. Ett arbetssätt har införts där ett nytt ärende alltid skapas efter regionfullmäktiges beslut, ärendet lyfts till den beredande nämnden av motionsärendet som ges information från förvaltningen om hur verkställandet av beslutet ska genomföras och tidplan för detta.

En uppföljning av berednings- och beslutsprocessen sker löpande inom ramen för det systematiska förbättringsarbetet genom aktivt arbete med ständiga förbättringar och kontinuerlig översyn av de styrdokument som reglerar processen.

Ärendehandboken för politiska beslutsärenden i Region Jönköpings län är fullt ut implementerad i verksamheten och det viktigaste styrdokumentet för berednings- och beslutsprocessen. Implementeringen säkerställs över tid genom att information om och spridning av ärendehandboken sker i samband med nyanställning av medarbetare inom processens nyckelfunktioner: registratorer,

nämndsekreterare, handläggare, direktörer och arkivarier.

Uppföljning av granskning av regionens arbete med att förstärka vårdhygiens arbete inom primärvården

2021 genomförde regionrevisionen en granskning av regionens arbete med att förstärka vårdhygiens arbete inom primärvården.

Granskningens syfte är att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård säkerställer att vårdhygiensarbetet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Syftet är också att bedöma om regionstyrelsens interna kontroll inom området är tillräcklig.

Revisorernas sammanfattande bedömning är att nämnden för folkhälsa och sjukvård inte helt säkerställer att vårdhygiens arbete med att stärka arbetet mot primärvården bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisorernas bedömning är vidare att nämnden inte helt utövar en tillräcklig intern styrning och kontroll.

Revisorernas bedömning är att regionstyrelsen i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll inom området.

Frågor

1. Har åtgärden i enlighet med yttrandet från 2021 genomförts? Har det fått önskad effekt?
2. Har övriga åtgärder införts eller andra förutsättningar ändrats som påverkar det granskade området och revisionens rekommendationer?

Svar från regionledningskontoret

En hygienjuksköterska med uppgift att stärka det vårdhygieniska arbetet i primärvården anställdes hösten 2021. Sedan dess har det etablerats ett systematiskt arbete för att stödja primärvården på flera olika nivåer.

Under 2023 har bland annat följande arbete utförts:

- Hygienombud har tillsatts på alla vårdcentraler.

Hygienombuden fungerar som kunskapsstöd och informationsspridare på sin enhet. Förslag på insatser och aktiviteter att göra på arbetsplatsen finns i det årshjul som Vårdhygien tagit fram. Under året arrangerades fyra utbildningsträffar med hygienombuden.

Följsamhet till basala hygien- och klädregler (BHK) mäts.

Mätningarna utförs av hygienombuden. Under alla månader förutom juli

mätte 85 procent eller fler av alla vårdcentraler följsamheten till BHK.

- Vårdhygienisk egenkontroll har införts.

Detta är ett verktyg för att gå igenom den egna verksamheten för att se att kravet på en god hygienisk standard uppfylls. Sedan 2022 har totalt 30 vårdcentraler genomfört egenkontrollen, varav 29 med Vårdhygien närvarande.

- Riktlinje för städning och rengöring i öppenvård har tagits fram. Hygienombud på vårdcentral har deltagit i framtagandet av en städriktlinje. Denna är förankrad med närservice och verksamhetschefer inom primärvård har fått information.

- Ledningen på vårdcentralerna har involverats.

Primärvårdens verksamhetschefer har vid tre tillfällen informerats om vilka verktyg som finns för att arbeta för en god hygienisk standard i det digitala forumet "Fokus primärvård". Två digitala möten har genomförts med chefsläkare för Bra Liv och representant från Bra Livs ledning. Bland annat diskuterades handlingsplan för vårdrelaterade infektioner (VRI) på vårdcentral, egenkontroll för vårdcentral samt antibiotikasmart vårdcentral.

Alla aktiviteter och tillhörande mätetal finns redovisade i styrnings- och ledningssystemet Stratsys och i verksamhetsberättelsen för Smittskydd Vårdhygien/Folkhälsa och sjukvård. Vårdcentralernas resultat följs även upp genom uppföljningsdialogen inom vårdval primärvård, där det ingår frågor om följsamhet till basala hygienrutiner samt om hur vårdcentralen arbetar med de förbättringsområden som identifierats via den vårdhygieniska egenkontrollen.

Sammanfattningsvis har arbetet med att stödja primärvården i vårdhygieniska frågor utvecklats mycket sedan 2021. Det finns nu ett systematiskt arbetssätt som kontinuerligt rapporteras och utvärderas.